

ప్రాణికాలి

suryaapragnamagazine@gmail.com

బుధవారం 8 అక్టోబర్ 2025

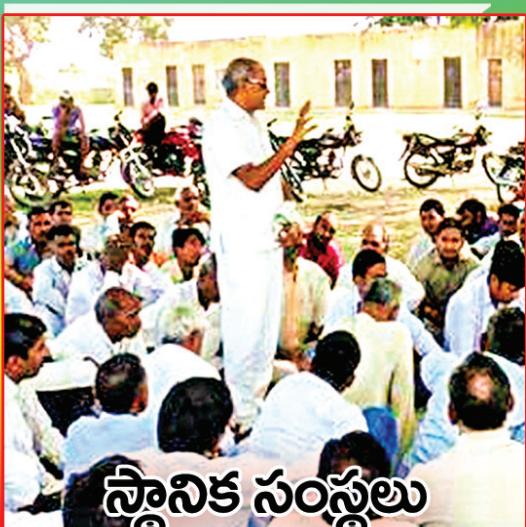
పేజీలు 8

పాలిటీ

ప్రాణికాలి చేస్తున్న వ్యవరేణు చేయండి..!!

తెలుగు సాహిత్యం ★ Reasoning ★ జాగ్రత్త

స్థానిక సంస్థలు

ప్రజ్ఞసంచిక కోసం

క్యాపెర్టొ
స్టాన్ చేయండి

ఎకానమి

దైత్యుల్పీ ఉద్యోగాలు

ఇండియన్ పాలిటి

పోరణత్వం

పారస్తుం :

- పారస్తుం అనే పదం అంగ్రోవలోని Citizenship అనే పదానికి అనువాదం .
- ‘Citizenship’ అనే పదం లాటిన్ భాషలోని “సివిస్” మరియు “సివిటాన్” అనే పదాల నుండి ఆవిష్కరించింది. సివిస్ అనగా పొరులు, సివిటాన్ అనగా నగరం అని అర్థం
- భారత రాజ్యాంగంలోని రెండవ భాగంలో 5 నుండి 11 వరకు గల ప్రకరణలు దీనిని గురించి వివరిస్తాయి. మన భారత దేశములో ఏకపారస్తు విధానం అమలులో ఉంది. ఈ విధానాన్ని మనం బ్రిటిషు నుండి గ్రహించాము.
- పారస్తుం అనే అంశం కేంద్ర జాబితాలో ఉంది.
- వాసువానికి, పారస్తు చట్టం (1955) కూడా కామన్స్‌ల్ పారస్తుస్సిన్ అందించింది. కానీ, ఈ నిబంధనను పారస్తు (సవరణ) చట్టం, 2003 రద్దు చేసింది.
- 1955 నాటి పారస్తు చట్టం పారస్తుం పొందరూనికి ఐదు మార్గాలను నిర్దేశిస్తుంది, అవి జననం, సంతతి, నమోదు, సహజత్వం మరియు భూభాగాన్ని చేర్చడం:

పారస్తుస్సిన్ పాలేవ్ ప్రథమలు :

1. ప్రట్టకతో పారస్తుం :
- జనవరి 26, 1950న లేదా తరువాత, కానీ జూలై 1, 1987 కి ముందు భారతదేశంలో జన్మించిన వ్యక్తి తన తల్లిదండ్రుల జాతీయతతో సంబంధం లేకుండా ప్రట్టకతో భారత పొరుడిగా ఉంటాడు.
- జూలై 1, 1987 న లేదా తరువాత భారతదేశంలో జన్మించిన వ్యక్తి తన తల్లిదండ్రులలో ఒకరు పుట్టిన సమయంలో భారత పొరులైతే మాత్రమే భారత పొరుడిగా పరిగణించబడతారు.
- ఇంకా, డిసెంబర్ 3, 2004 న లేదా తరువాత భారతదేశంలో జన్మించిన వారి తల్లిదండ్రులు ఇద్దరూ భారత పొరులు లేదా వారి తల్లిదండ్రులలో ఒకరు భారత పొరుడు మరియు మరొకరు వారి పుట్టిన సమయంలో అక్రమ వలసదారు కాకపోతే మాత్రమే భారత పొరులుగా పరిగణించబడతారు.

2. వారస్తుంతో పారస్తుం :

- జనవరి 26, 1950 న లేదా తరువాత భారతదేశం వెలుపల జన్మించిన వ్యక్తి, కానీ డిసెంబర్ 10, 1992 కి ముందు, అతని తండ్రి పుట్టిన సమయంలో భారత పొరుడు అయితే, సంతతికి చెందిన భారత పొరుడు.
- 1992 డిసెంబర్ 10న లేదా ఆ తరువాత భారత దేశం వెలుపల జన్మించిన వ్యక్తి, అతని తల్లిదండ్రులలో ఎవరైనా అతను పుట్టిన సమయంలో భారత పొరులైతే, భారత పొరుడిగా పరిగణించబడతారు.

3. నమోదు ద్వారా పారస్తుం :

- కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఒక దరఖాస్తుపై, ఈ క్రింది వర్గాలలో దేనికొని చెందిన వ్యక్తిని (అక్రమ వలస

దారుడు కాని వ్యక్తి) భారత పొరుడిగా నమోదు చేసుకోవచ్చు,

అవి: (1) రిజిస్ట్రేషన్ కోసం దరఖాస్తు చేయడానికి ముందు 7 సంవత్సరాలు భారతదేశంలో సాధారణంగా నివసించే భారతీయ సంతతికి చెందిన వ్యక్తి (2) అవిథక్త భారతదేశం వెలుపల ఏ దేశంలోనైనా లేదా ప్రదేశంలో సాధారణంగా నివసించే భారతీయ సంతతికి చెందిన వ్యక్తి (3) భారత పొరుడిని వివాహం చేసుకుని, రిజిస్ట్రేషన్ కోసం దరఖాస్తు చేయడానికి ముందు ఏదు సంవత్సరాలు భారతదేశంలో సాధారణంగా నివసించిన వ్యక్తి (4) భారత పొరులుగా ఉన్న వ్యక్తుల మైనర్ పిల్లలు (5) పూర్తి వయస్సు మరియు సామర్థ్యం ఉన్న వ్యక్తి, అతని తల్లిదండ్రులు భారత పొరులుగా నమోదు చేయబడ్డారు (6) పూర్తి వయస్సు మరియు సామర్థ్యం ఉన్న వ్యక్తి, లేదా అతని తల్లిదండ్రులలో ఒకరు, ఇంతకు ముందు స్వతంత్ర భారత పొరుడు, మరియు సాధారణంగా భారతదేశంలో నివసించే వ్యక్తి, రిజిస్ట్రేషన్ కోసం వెంటనే పన్నెండు నెలల సామర్థ్యం

భారత దేశములో నివసించి ఉండాలి లేదా భారత ప్రభుత్వ సేవలలో ఉండాలి.

(3) రాజ్యాంగం లోని 8 వ షెడ్యూల్ లోని విద్యుత్ జక్ భారతీయ ప్రావిష్టు కలిగి ఉండాలి.

(4) మంచి ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలి

5. భారత దేశం చేసుకున్న భూభాగాల ద్వారా పారస్తుం

○ 1950 జనవరి 26 తర్వాత విద్యుత్ కొత్త భూభాగం భారత దేశములో విలినమైనపుడు అ భూభాగంలోని ప్రజలకు భారత పొరస్తుం లిఫ్టుంది. ఉదాహరణ పాండిచ్చేరి, గోవా భారత లో చేరడం.

పారస్తుం కోల్చేపడం

○ పారస్తు చట్టం (1955) చట్టం కింద లేదా రాజ్యాంగం ప్రకారం అంతకుముందు పొందిన పారస్తుస్సిని తన భారత పొరులుగా విపులైన వ్యక్తి వివరిస్తాయి. మాత్రమే అందిస్తుంది.

1. త్యాగం ద్వారా

○ పూర్తి వయస్సు, సామర్థ్యం కలిగిన భారత పొరుడు ఎవరైనా తన భారత పారస్తుస్సిన్ త్యాజిస్టుస్టులు ప్రకటించవచ్చు. ఆ ప్రకటనను నమోదు చేసిన

సంవత్సరాలలోపు, ఏ దేశంలోనైనా రెండు సంవత్సరాలు బైటు చేయబడటం మరియు (5) పారుడు సాధారణంగా ఏదు సంవత్సరాలు నిరంతరం భారతదేశం వెలుపల నివసించటం.

ఏక పారస్తుం లక్షణం - భారత దేశం :

○ భారత రాజ్యాంగం సమాఖ్య అయినప్పటికీ, ద్వంద్వ రాజకీయ వ్యవస్థను (కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాలు) కలిగినప్పటికీ, ఇది ఒక పారస్తుస్సిన్, అంట భారత పారస్తుస్సిన్ మాత్రమే అందిస్తుంది.

○ భారతదేశంలోని పారులు యూనియన్కు మాత్రమే విధేయత చూపాలి. ప్రత్యేక రాష్ట్ర పారస్తుం లేదు. మరోపైపు, యూనిపె, సిప్పుర్లాండ్ వంటి ఇతర సమాఖ్య రాష్ట్రాలు ద్వంద్వ పారస్తు వ్యవస్థను స్థికరించాయి.

○ యూనిపెలో, ప్రతి వ్యక్తి యూనిపె పారుడే కాదు, అతను ఏ రాష్ట్రానికి చెందినవాడో ఆ రాష్ట్రానికి చెందిన పారుడు కూడా. అందుపై, అతను రెండింటికి విధేయత చూపుతాడు మరియు ద్వంద్వ చూక్కలను పొందుతాడు-బకలి జాతీయ ప్రభుత్వం మరియు మరొకటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రాంతం చేయబడుతుంది.

పారస్తుం గురించి వివరించే నిబంధనలు :

○ ఆర్థికర్ కె: రాజ్యాంగం ప్రారంభ సమయానికి భారత పారుడు ఎవరు, 26 జనవరి 1950 నాటికి భారత దేశంలో నివాసం (ప్రామిసైల్) కలిగి ఉండి,

1. భారతదేశంలో పుట్టినవారు లేదా
2. తల్లిదండ్రులలో ఒకరు భారతదేశంలో పుట్టినవారు లేదా 3. 26 జనవరి 1950కి ముందు కనీసం 5 సంవత్సరాలు భారతదేశంలో నివసించినవారు - పారులుగా పరిగణించబడతారు.

○ ఆర్థికర్ కె 6: పాకిస్తాన్ నుండి భారతదేశానికి వలన వచ్చినవారు పారస్తుం.

జి 19 జూలై 1948కి ముందు వచ్చినవారు - పుట్టుక ఆధారంగా - నిరంతర నివాసం ఉండే పారులు.

జి 19 జూలై 1948 తర్వాత వచ్చినవారు - ప్రభుత్వ అధికారుల వద్ద నమోదు చేయించాలి.

జి ఉదాహరణ : డా. మనోహర్ సింగ్, L.K. అధ్యాంశీ ఆర్థికర్ కె 7: పాకిస్తాన్కు వలన వెళ్లినవారు భారత పారులు కాదు.

○ 1947 మార్చి 1 తర్వాత భారత దేశము నుండి పాకిస్తాన్ కి వలన వెళ్లిన వారు భారతీయులుగా పరిగణించబడరు, కాని తిరిగి రిజిస్ట్రేషన్ దార్పా భారత భూభాగం లోకి ప్రవేశిస్తే వారికి పారస్తుం లిఫ్టుంది. కానీ తిరిగి శాస్త్ర నివాసం కోసం అనుమతి తీసుకొని వచ్చి, నమోదు చేసుకుంటే - పారస్తుం తిరిగి పొందపచ్చ.

ఆర్థికర్ కె 8: విదేశాల్లో నివసిస్తున్న భారతీయ మూలం కలిగిన వారు, తల్లిదండ్రులు లేదా ముత్తాతలు భారత దేశంలో పుట్టి ఉంటే, భారత రాయబార కార్యాలయంలో నమోదు చేసుకొని పారులవుతారు.

ఆర్థికర్ కె 9: స్వపుందంగా విదేశి పారస్తుం పొందిన వారు - భారత పొరులు కాదు.

ఎతానము

**APPSC, TGPSC
ర్షావ్-1, 2 JL, DL**

(గత వారం తరువాయి....)

1. వలస అనేది ఈ క్రింది వానిలో ఉంటుంది.

1. మానవులు 2. జంతువులు

3. పక్షులు

4. సముద్రజీవిశులు

ఎ. 1 మాత్రమే బి. 2,3 మాత్రమే

సి. 1,2 మాత్రమే డి. 1,2,3,4

2. వలసలను ప్రభావితం చేసే అంశాలను ఎన్ని రకాలుగా చెప్పవచ్చు?

ఎ. 2 బి. 3

సి. 4 డి. 5

3. వలసల ప్రభావితం గూర్చి వివరించిన వారిలో ప్రముఖులు ఎవరు?

ఎ. లాయిస్ బి. వీక్ లీ

సి. లీ డి. పైవెన్సీ

4. క్రింది వాటిలో వలసలను ప్రొత్సహించే అంశాలు ఏవి?

ఎ. మూలస్థానానికి నగరాలు దగ్గరగా ఉండటం బి. గమ్యస్థానంలో ఉపాధి అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉండటం.

సి. గమ్యస్థానంలో సహాయం చేసే బంధువులు, స్నేహితులు ఉండటం. డి. పైవెన్సీ

5. వలసలకు గల కారణాలను స్థాలంగా ఎన్ని విధాలుగా చెప్పవచ్చు?

ఎ. 2 బి. 3

సి. 4 డి. 5

6. వలసలకు ప్రధాన కారణం ఏది?

ఎ. ఆర్థిక కారణాలు బి. భాగోళిక కారణాలు సి. జనాభా డి. రాజకీయ పరిస్థితి

7. వలసలలో ప్రధానంగా దీనిపాత్ర ఎక్కుడు?

ఎ. స్ట్రీలో కంటే పురుషులో ఎక్కువ

బి. పట్టాలలో కంటే గ్రామాలలో ఎక్కువ

సి. ఉన్నత వర్గాల కంటే ఆట్టడుగు వర్గాలలో ఎక్కువ

డి. పైవెన్సీ

8. వలసలలో ఆర్థిక తర కారణాలలో ప్రధానమైనవి ఏవి?

1. భాగోళిక కారణాలు 2. జనాభా ప్యాక్చి

3. సాంఘిక కారణాలు

4. సాంస్కృతిక కారణాలు

5. రాజకీయ కారణాలు

ఎ. 1,2 బి. 3,4

సి. 1,2,3,4 డి. 1,2,3,4,5

9. కురువులు, కాటకాలు, వరదలు, భూకంపాలు మొదలగు ప్రకృతి వైపుల్యాలు సంభవించినపుడు ఏప్పఁడే దుర్భుజు వలసకు గల కారణాలు ఏవి?

ఎ. సాంఘిక కారణాలు

బి. రాజకీయ కారణాలు

10. 2,570 జానియర్ ఇంజనీర్ డిపో మెటీరియల్ సూపరింటెండెంట్, కెమికల్ అండ్ మెల్లరికల్ అసిస్టెంట్ భాలీలు భర్తికి అర్థాలైన అభ్యర్థుల నుంచి దరఖాస్తులు కోర్టు టైప్ రిక్రూట్‌మెంట్ భోర్సు నోటిఫికేషన్ వెదుదల చేసింది. ఈ పోస్టులకు అర్టార్కీచీ అన్లెన్ దరఖాస్తు ప్రక్రియ అక్షోబర్ 31, 2025 వ తేది నుంచి ప్రారంభం కానుంది. అప్పుడాంచ్ అస్ట్రోచ్, బెంగళూరు, భోపాల్, భువనేశ్వర్, బిలాస్పుర్, చంద్గాం, చెన్నై, గుహపాటి, గోరథ్పుర్, జమ్ము, క్రీస్తునగర్, కోల్కతా, మాల్దా, ముంబాయి, ముజఫ్ఫర్పుర్, పట్టు, ప్రయాగర్జున, రాంచీ, సికింపూర్, సిల్గురి, తిరువంపురం.. ఆర్టార్కీచీ రీజియనల్ ఈ పోస్టులను భర్తి చేయనున్నారు. అయితే ఇందుకు సంబంధించిన వివరణాత్మక నోటిఫికేషన్ త్వరలోనే వివరాల కానుంది.

సి. భాగోళిక కారణాలు

డి. పైవెన్సీ

10. విద్యా, వివాహం, కులం, మతం, జాతి మొదలగుని వి రకమైన వలసల కారణాల క్రిందకు వస్తాయి?

ఎ. జనాభా బి. సాంఘిక

సి. సాంస్కృతిక డి. బి & సి

11. గ్రామీణ ప్రాంత వలసలకు కారణాల ఏవి?

ఎ. కులవరమైన సంఘర్షణలు

బి. మతపరమైన సంఘర్షణలు

సి. గ్రామీణ రాజకీయ అస్థిరత

డి. పైవెన్సీ

12. ఈ క్రింది వాటిలో వలసలకు కారణం కానిది ఏది?

ఎ. జనాభా పెరుగుదల

బి. ఆర్థిక వైవిధ్యం

సి. సాంఘిక అశాంతి

డి. అధిక ఆదాయ వనరులు

ఎ. జాతీయంగా ఉంటాయి

బి. అంతర్జాతీయంగా ఉంటాయి

సి. సానికంగా ఉంటాయి

డి. పైవెన్సీ

15. క్రింది వాటిలో వలసలకు కారణాలు ఏవి?

ఎ. వివిధ సంస్కృతుల మధ్య అసమతోల్యత

బి. వివిధ ప్రాంతాల మర్యాద సౌకర్యాల వైవిధ్యం

సి. సామాజిక అస్థిరత

డి. పైవెన్సీ

16. ఒక భాగోళిక యూనిట్కు మరొక భాగోళిక యూనిట్కు మధ్య జిగిం గమనాన్ని వలస అని నిర్వచించినది ఎవరు?

ఎ. యునిసెట్ బహుభాషా నిఘంటువు

బి. బోగీ

సి. వీక్ లీ డి. లీ

17. వలసలు, సామాజిక వ్యవస్థలు అనేవి ఎ. పరస్వర వ్యతిరేఖం

వలస - నష్టాలు

13. వీక్ లీ ఆర్థిక వేత్త ప్రకారం క్రింది వాటిలో వలస ప్రభావం చూపేవి ఏవి?

ఎ. గమ్యస్థానంలో అధిక ఉపాధి, అధిక ఆదాయం, అధిక జీవన ప్రమాణం

బి. మూలస్థానంలో అల్ప ఉపాధి, అల్ప ఆదాయం, అల్ప జీవన ప్రమాణం

సి. దళారీ వ్యవస్థ

డి. పైవెన్సీ

14. వలసలు అనేవి

ఎ. పరస్వర ఆధారం సి. రెండూ ఒకటే

డి. ఏదీకాదు

18. 1947 దేశ విభజన సమయంలో జరిగిన వలసను ఏమంటారు?

ఎ. రాష్ట్రాల మర్యాద వలస బి. జాతీయ వలస

సి. అంతర్జాతీయ వలస డి. సెచిని వలస

19. ప్రకృతి వైపుల్యాల, వాతావరణంలో మార్పు వలస జిగిం వలసలకు గల కారణం ఏది?

ఎ. రాజకీయ పరిస్థితి

బి. ఆర్థిక కారణాలు

సి. భాగోళిక కారణాలు

డి. పైవెన్సీ

20. వలసలకు గల కారణాలను స్థాలంగా ఏ విధంగా పరీకరించవచ్చు?

ఎ. ఆర్థిక, ఆర్థిక తర కారణాలు

బి. ఆర్థిక, రాజకీయ కారణాలు

సి. సాంఘిక, సాంస్కృతిక కారణాలు

డి. ఆర్థిక, సామాజిక కారణాలు

21. క్రింది వాటిలో వలసలకు గల కారణాలు ఏవి?

ఎ. మూలస్థానంలో సాకర్యాల కొరత

బి. మూలస్థానంలో ఉపాధికొరత

సి. గమ్యస్థానంలో అధిక వేతనాలు

డి. పైవెన్సీ

22. వలసల ప్రభావం గూర్చి వివరించిన విక్ లీ

ఎ. భాగోళిక శాస్త్రవేత్త

బి. ఆర్థిక వేత్త

సి. తత్త్వవేత్త

డి. రచయిత

23. వలసకు గల ఆర్థికొరత కారణాలు ఏవి?

ఎ. భాగోళిక కారణాలు

బి. సాంఘిక కారణాలు

సి. సాంస్కృతిక కారణాలు

డి. పైవెన్సీ

24. వలసలు అనేవి

ఎ. జాతీయ వలసల కంటే అంతర్జాతీయ వలసలు ఎక్కువ

బి. బాహ్య వలసల కంటే అంతర్జాత వలసలు ఎక్కువ.

సి. అన్ని వలసలు దాదాపు సమానం

డి. ఏదీకాదు

**UGC NET
APPSC/ TSPSC DL,JL
Exams Special**

తెలుగు మాండలిక విజానం

**నాథన
త్రష్ణలు**

(గత వారం తరువాయి...)

36. వచ్చిందు, ఇచ్చిందు వంటి పదాలు కనబడే మాండలికం ఏది?

- 1) పూర్వమండలం 2) మధ్య మండలం
3) ఉత్తర మండలం 4) దక్షిణ మండలం

37. 'పక్కలి' (గెంజి అన్నం) అనే పదం ఈ మాండలిక పదం

- 1) పూర్వమండలం 2) మధ్య మండలం
3) ఉత్తర మండలం 4) దక్షిణ మండలం

38. ఒకే భాషలో గల ప్రజల వ్యవహారాల్లో వ్యత్యాసాలను ఇలా అంటారు?

- 1) మాండలికం 2) అర్థ విపరిణామం
3) ధ్వని విపరిణామం 4) లోక వ్యవహరం

39. ఎక్కువుండి ప్రజలకు సమృద్ధంగా ఉండి ప్రత్యేకమైన భాషాచూరణకు గల పేరు

- 1) ప్రామాణిక భాష
2) మాండలిక భాష
3) స్వాన్ ప్రామాణిక భాష
4) వర్గ మాండలిక భాష

40. క్రిందివాలీలో సత్యప్రవచనంను గుర్తించండి.

- 1) మధ్యాంధ్ర మండలాన్ని మిశ్రవ్యవహార మండలాన్ని అంటారు.
2) ప్రతీమాట వాడుకలోనూ మిగిలిన మూడు మండలాల్లో ఏదో ఒకడానితో కలవడం మధ్యాంధ్ర మాండలికం విలక్షణత.
3) డైలెక్ట్ అనే అంగ్ల పదానికి సమానార్థక తెలుగుపదం మాండలికం.
4) పైవ్సీ సరైనవే

41. క్రిందివాలీలో సత్యప్రవచనాన్ని గుర్తించండి

- 1) మాండలిక కోశ నిర్మాత మరుపూరి కోదండరామిరెడ్డి.
2) మరుపూరి కోదండరామిరెడ్డి మాండలిక పరిశోధక జూని.
3) జనం ప్రధానంగా వ్యతిపై ఆధారపడతారు కనుక వ్యతిమాండలికాలు ప్రస్తిష్ఠించాయి.
4) పైవ్సీ సరైనవే

42. క్రిందివాలీలో సత్యప్రవచనంను గుర్తించండి

- 1) విద్యాభ్యుద్ధి మాండలిక భేదాలను తగ్గిస్తుంది
2) విద్యాధ్యారా ప్రామాణిక భాషావ్యాప్తి పెరుగుతుంది కనుక
3) 1, 2 రెండూ సరైనవే
4) 1, 2 రెండూ సరైనవి కావు

43. క్రిందివాలీలో సత్యప్రవచనంను గుర్తించండి

- 1) వ్యతి పదకోశాలు తెలుగుకు మాత్రమే పరిమితం
2) ఇవి తెలుగులో మాత్రమే ఉన్నాయి కాబట్టి
3) 'గునాదరం' అనునది రాయలసీమ మాండలిక పదం
4) తెలుగు మాండలిక పరిశోధనలో ఆద్యాత్మ తుమాటి దొంపు

44. క్రిందివాలీలో అసత్యప్రవచనంను గుర్తించండి

- 1) ప్రతీ భాషలోనూ కుల మాండలికాలు ఉండడం మాండలికాల లక్షణం

- 2) రాయలసీమ, కోస్తా మాండలికాల్లో పరస్పరం ఆదాన ప్రదానాలు కనిపిస్తాయి

- 3) ఎందుకంటే ఈ రెండు ప్రాంతాల మధ్య భాగోళిక సంబంధం ఉండి కనుక

- 4) ఒక భాషలోనీ పరజాలం ఆ భాష మాటల్లాడే వాళ్ళ సంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తుంది

45. భద్రిఱాజు కృష్ణపురాత్మి గారి సంపాదకత్వంలో వచ్చిన మాండలిక కృష్ణపురాత్మి పదకోశాలు

- 1) చేనేత వ్యతి పదకోశం

- 2) వ్యవసాయ వ్యతి పదకోశం

- 3) 1, 2 4) 2 మాత్రమే

46. చెప్పులను ఏ మాండలికంలో 'మెట్లు' అంటారు?

3) సంస్కృతం 4) మరాటీ

50. క్రిందివాలీలో సరైన వాక్యాన్ని గుర్తించండి

- 1) మండలము అనగా అర్థం 'దేశ భాగము'

- 2) ఒక జాతి ప్రజలను కానీ, సంఘాన్ని కానీ మండలం అంటారు

- 3) జిల్లా, రాశి, సమాచారం, గుంపు అనేవి మండలానికి పర్యాయ పదాలు

- 4) పైవ్సీ సరైనవే

51. మాండలికాన్ని 'మాండలిక భాష' అని వ్యవహరించినవారు ఎవరు?

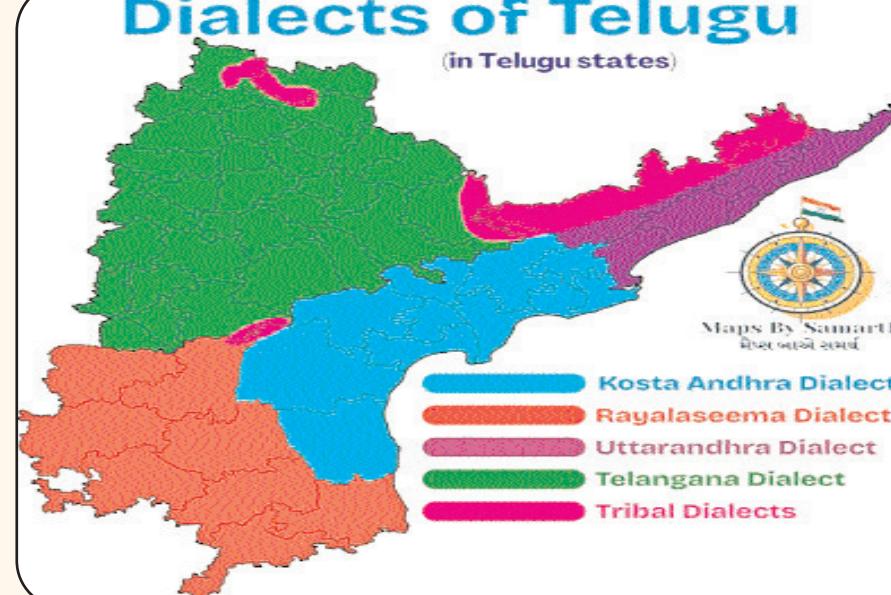
- 1) భద్రిఱాజు కృష్ణపురాత్మి

- 2) వేదం వేంకటరాయ శాస్త్రి

- 3) లంకసాని చక్రధరరావు

- 4) చిలకూరి నారాయణరావు

52. మాండలిక భాష కు పర్యాయ పదాలను గుర్తించండి

1) పూర్వమండలం 2) మధ్య మండలం

3) ఉత్తర మండలం 4) దక్షిణ మండలం

47. క్రిందివాలీలో ఏది భిస్టుపైనది?

1) మదుం 2) పూడిసిందు

3) భోగట్టా 4) నక్క

48. క్రిందివాలీలో సరైన అంశాన్ని గుర్తించండి

1) మాండలికాల సరిహద్దులను గుర్తించండానికి

'మాండలిక పటలు' ఉపయోగపడతాయి

2) ధ్వనులను ప్రధానంగా చేసుకొని గీచిన పటలను

'ఫానెట్టిక్ అట్లాపు' అంటారు

3) మాండలిక పటలలో ప్రధానంగా కనవించేవి

'ప్ర్యవహర విభజన రేఖలు'.

4) పైవ్సీ సరైనవే

49. 'మండలం' అనేది ఏ భాషాపదం?

1) కన్నడ 2) ఉర్దూ

1) ఉపభాష 2) ప్రాంతిక భాష

3) ప్రాంతియ భాష 4) 1, 2, 3

53. మాండలికాల వల్ల ప్రయోజనాలేవి?

1) మాండలికాలు భాషకు సజీవ చిప్పులు.

2) భాషా స్వరూపాన్ని, భాషా చరిత్రనూ

మాండలికాల వల్ల తెలుసుకోవచ్చు

3) మాండలిక భాషకు సాందర్భాన్ని వైవిధ్యాన్ని

పెంపాంచిస్తాయి

4) పైవ్సీ సరైనవే

54. ప్రజల మధ్య వ్యవహార ప్రాభల్యం సస్వగిల్లడం వల్ల వీర్పు మాండలికాలు

1) సామాజిక మాండలికాలు

2) చారిత్రక మాండలికాలు

3) ప్రాంతియ మాండలికాలు

4) జీవశాస్త్రియ మాండలికాలు

55. ఈ మాండలికాలు 'ఫ్లెష్ల మాండలికాలు' అంటారు

1) సామాజిక మాండలికాలు

2) ప్రాంతియ మాండలికాలు

3) చారిత్రక మాండలికాలు

4) జీవశాస్త్రియ మాండలికాలు

56. వ్యక్తులు పుట్టి పెగిన ప్రాంతాల ఆధారంగా వీర్పును మాండలికాలు

1) సామాజిక మాండలికాలు

2) ప్రాంతియ మాండలికాలు

3) చారిత్రక మాండలికాలు

4) జీవశాస్త్రియ మాండలికాలు

57. వర్గ మాండలికం, కుల/పడ్ల మాండలికం, టైమ్యూటిక్ మాండలికం అనేవి ఈ మాండలికం పరిధిలోకి వస్తాయి

1) సామాజిక మాండలికాలు

2) ప్రాంతియ మాండలికాలు

3) చారిత్రక మాండలికాలు

4) జీవశాస్త్రియ మాండలికాలు

58. క్రిందివాలీలో సత్యప్రవచనంను గుర్తించండి

1) భారతదేశంలో మాత్రమే కులమాండలికాలు ఉన్నాయి.

2) ప్రపంచంలో ఏ ఇతర భాషలో కూడా కులమాండలికాలు లేవు

3) 1, 2 రెండూ సరైనవే

4) రెండూ సరికావు

59. 'త్రాసు'

భారత దేశంలో సాధిక ప్రభుత్వాలు

భారత దేశంలో స్థానిక ప్రభుత్వాలు (Local Governments in India)

భారత పాదమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం దేశ ప్రజలం దరికి చట్టబడ్డమైన పాలనను అందించేందుకు గాను రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించుకొని గత ఏదు దశాభ్యాలుగా చేస్తున్న కృష్ణ ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యాన్నికి తలమానికగా ఉన్నదనటంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశంగా కీర్తించబడుతున్న భారత్ తన పరిపాలనలో గ్రామీణ, అణగారిన వర్గాలకు మొదటి ప్రాధాన్యతనిప్పుడును హర్షించడగు విషయం.

ବ୍ରିଦ୍ଧିକୀ ପାଲନ କାଳଙ୍କେ ମେରୁଲାନ ଚଢୁ ବିଦ୍ରୂ
ମେନ ପାଲନ, ଏଣ୍ଟିକଲ ଦ୍ୟାରା ପ୍ରଜାପ୍ରତିନିଧିଲାନ ଏଣ୍ଟୁ
କୋନେ ବିଧାନଂ, ମେଜାରିଟୀ ପ୍ରଜଳ ଶୀର୍ଷ ମେରକେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱାଲ
ଏରାଟୁ, ଅଭିକାର ମାର୍ଗିଦି ଶାଂତିଯୁତଂଗା ଜରଗଦଂ
ପଞ୍ଚି ଅଂଶାଲୁ ଭାରତ ପରିପାଲନ ହେବନ୍ତି ଆତୁନ୍ତର

మైనవిగా పరిగణించబడతాయి. వలన పాలకులు రూపొందించిన చట్టాలు స్వేతంత్రానంతరం భారత రాజ్యంగ నిర్మాణంలో భాగం కావడం వల్ల ఆధునిక పరిపాలనకు అంకురార్పణ జరిగింది. భారతదేశ చరిత్రలో ప్రాచీన కాలం నుండే గ్రామ పరిపాలనకు సంబంధించిన అంశాల స్వభావాన్ని బట్టి చూస్తే గ్రామాలు చిన్న చిన్న రిపబ్లికుగా కొనసాగాయని తెలుస్తు న్నది. వేద నాగరికత గ్రామీణ నాగరికత అయినందున వ్యవసాయం మరియు దాని అనుబంధ రంగాలకు అధిక ప్రాధాన్యతనివ్వడం జరిగింది. కెట్టిల్చుని అర్థాంశంలో గ్రామ పరిపాలనకు సంబంధించిన అంశాలను పేర్కొనడమే కాకుండా మెగ్నస్సీన్ ఇండికాలో స్థావిక సంస్థలకు సంబంధించిన నిర్మాణం, విధుల గురించి స్పష్టంగా వివరించడం జరిగింది.

చోళుల కాలంలో గ్రామీణ సమాజం స్వయం పాలనతో స్వయం సమృద్ధిని కలిగి ఉండేవి. అన్ని కులాల ప్రజలు నివసించే గ్రామాలను “టర్క్” అని పిలిచేవారు (నేటికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో గ్రామాన్ని ఊరు అని పిలుస్తారు) గ్రామంలో పన్ను చెల్లించే వారందరూ ఇందులో సభ్యులుగా ఉండేవారు. ఒకటవ పరాంతకుడు వేయించిన ఉత్తర మేరూరు శాసనం చోళుల కాలం నాటి గ్రామీణ స్వపరిపాలనకు నంబంధించిన సమగ్ర సమాచారాన్ని అందించింది. గ్రామ ప్రజలకు వివిధ సేవలు అందించేందుకు గాను “వారియర్లుగా పిలువబడే గ్రామ కమిటీలు ఉండేవి.

సిందూ నాగరికత కలం నుండి బ్రిటీష్ వలన పాలకులు భారతదేశంలోకి రావడానికి ముందు దేశంలో పాలనా వ్యవస్థ వంశ పారంపర్య రాచరికం, సౌంప్రదాయ పద్ధతులు, కుల రాజీయులు, మురా సంస్థలు గిరిజన పెద్ద వంటి రూపాలలో కొనుసాగేది. ప్రజలకు నంబంధించిన ప్రతి అంశాన్ని ఆచారాలు, కట్టబూట్లు గత చరిత్ర ఆధారంగా మాన్యమార్గాలు, ఒకే నేరానికి కులస్థాయిని బట్టి శిక్షలుండేవి. వర్షవ్యవస్థలో ముందు వరుసలో వున్న బ్రాహ్మణ, కృతియ వర్జలు పరిపాలనలో క్రియాల్పాత్ర పోషించడం జరిగేది.

బ్రిటీష్ వలసపాలకులు దేశంలో కుల పంచాయతీ వ్యవస్థను రద్దుచేసి చట్టబడ్డమైన పాలనకు పునాదులు వేయడం జరిగింది. కుల, మత, వర్గ వివక్షతకు తావులేకుండా ప్రజలందరికి సమాన న్యాయం అందించడం, వ్యక్తియొక్క సామాజిక అంతస్తు అనేది కులం ఆధారంగా కాకుండా తను జీవిత కాలంలో ఆర్థించిన సైపుణ్యాల ఆధారంగా గుర్తించడం, వర్జవ్యాప్త వల్ల అంటరాని కులాలుగా ముద్రించేయబడ్డ రథితులకు విధ్యను అందించి వారి సామాజిక అంతస్తును పెంచడం పంటి ఆధునిక భావనలు వెలుగులోకి రావడం జరిగింది.

1870లో నాటి వైస్‌పాయి లార్డ్ మేయా బ్రిటీష్

పాలనకు పరిపాలన, ఆర్థిక అంశాల పరంగా కొంత వెసులుబాటును కల్పించేందుకు గాను మొట్టమొదటి సారిగా వికేంద్రీకరణ విధానాన్ని అపలంబించడం జరిగింది.

ఆనందరు 1882లో లార్డ్ రిప్వున్ స్టేనిక్ ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటుకు గాను విషపాత్రకమైన మార్పులు తెచ్చినందున రిప్వున్ బారథదేశ స్టేనిక్ ప్రభుత్వాల విత్తమహుడు అని పిలవడం జరుగుతేది. అంతేకాకుండా 1882 తీర్మానాన్ని “స్టేనిక్ నంపుల మాగ్నూ కాస్ట్”గా కూడా పరిగెణిస్తారు.

రిప్పు సిఫార్సులకు అనుగుణంగా 1884లో
 రూపొందించిన స్థానిక సంస్థల తీర్మానాన్ని అనుసరించి
 గ్రామ స్థాయిలో గ్రామ పంచాయితీలు, తాలుకా స్థాయిలో
 తాలుకా బోర్డులను, జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా బోర్డులను
 ఏరాటు చేయడం జిల్లిగింది.

ఈ ప్రాణ విషయాలను విశ్లేషించాలి.

ఈ సంస్కరణలో సభ్యుల ఎంపికకు సంబంధించి నిష్పక్షపత ఎన్నికల విధానాన్ని అవలంబించడం అనేది పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ పరిణామ క్రమంలో ప్రథాన తొఱుగొఱు విశిష్ట వీటినును తొఱిక విశిష్టాను.

ప్రజాస్వామిక సంస్ల ఏర్పాటుకు అవకాశం ఏర్పడటం వల్ల నమాజంగానే ప్రజలు ప్రభుత్వాల ఏర్పాటులో ఎన్నికల ద్వారా పాల్గొనడం జరిగింది.

స్వయం పాలనను బల్లిపేతం చేయాలని పేర్కొనుడం జరిగింది.

భారత రాజ్యంగ నిర్మాణ కర్తలు భారత దేశాన్ని పునర్జీవ్యాప్తి రాజ్యాంగా (Welfare State) తీవ్రిగే విధానా

ఈ రాజకీయ విద్యా విధానం లాగా భావించినదునే ప్రజలు ప్రజా ప్రభుత్వ వీర్యాటులో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనగలిగారు. నేడు పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో స్థానిక ప్రజలు ప్రజాసామిక వికేంద్రికరణకు ప్రతిబింబమైన గ్రామపంచాయతీ, మండల పరిషత్త, జిల్లా పరిషత్తలో రాజకీయ భాగస్వామ్యాన్ని పొందగలగుతున్నారు.

స్థానిక ప్రభుత్వాలు వనితిరును సమీక్షించడానికి గాను 1907లో నియమించిన రాయల్ కమిషన్ (వికెందికరణ కమిషన్) గ్రామ, తాలుకా, జిల్లా స్థాయి స్థానిక సంస్కలనో స్థానిక ప్రజా ప్రతినిధుల ప్రాతినిధ్యం ఎక్కువగా ఉండాలని సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. మాంబేంగ్-చెమ్ముర్రి సంస్కరణల (1919)లో భాగంగా స్థానిక సంస్కల పరిపాలనను రాష్ట్ర జాబితాలో చేర్చడం

ಉದ್ದೇಶ ಕ್ಷಮಿಗಂಡಿ. ಅನವನ್ತರಂ 1935 ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವ ವರ್ಷಂ ರಾಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಲಕ್ತ ಪೂರ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನ್ನಿ ಕಲ್ಪಿಸುವದಂ ವಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥಳನು ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಲ್ಲೋ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ದ್ವಾರಾನಿಕಿ, ವಾಟೀನಿ ಬಳ್ಳೇವೆತಂ ಚೆಯಡಾನಿಕಿ ಅವಕಾಶಂ ಕಲಿಗಂಡಿ. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ನೂತ್ರಾಲ ಅಧಾರಂಗಾ ಕೊನೆಸಿಗಂದುನವ ದೀನಿ ಪ್ರಭಾವಂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತಾವನಿ ಮೈ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂಗಾ ವರದಿಂ ವಲ್ಲ ಪ್ರಜಾಲು ರಾಜಕೀಯಂಗಾ ಚೈತನ್ಯವಂತಹಲ್ಲಿ ತಮನು ತಾಮು ಪೊಲಿಂಗುಕನೆ ಮನ್ಯದೈರ್ಯಾನ್ನಿ ಪೊಂದಗಲಿಗಾರು.

స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశంలో పార్లమెంటరీ తరఫ్తు ప్రభుత్వ ఏర్పాటు జరగడం, రాజ్యంగ బద్దంగా

ఆర్థిక న్యాయాన్ని కల్పించే ఉద్దేశంతో వేదదిక
నిరూపణ, సమానత్వ ప్రాతిపదికన సంపద పంపిణీ,
(భూసంస్వరణలు, బ్యాంకుల జాతీయకరణ, ప్రాచీకృతుల
నిర్వాహం) ఆర్థిక ప్రజాస్వామ్యాన్ని స్థాపించేందుకుగాను
అనేక కార్బ్రూక్షమాలను అమలు చేయడం జరుగుతున్నది.
సాంఘీక న్యాయం ద్వారా కుల, మత, వర్గ, స్త్రీ, పురుష
అల్ప సంఖ్యాకులనే భేదం లేకుండా అందరికి సమాన
పోదా కల్పించడం, సాంఘీకంగా వెనుకబడిన వర్గాల
అభ్యున్నతికి కృషి చేయటం జరుగుతున్నది. దీనికి గాను
అంటరానితాన్ని (నిబంధన 17) నిప్పించటం,
రిజర్వేషన్ ద్వారా అణగారిన వర్గాల సామాజిక
అంతస్తును పెంచడం, సామాజిక అంతరాన్ని సూచించే
విధంగా వున్న బిరుదులను, రాజభరణాలను రద్దు
చేయడం (నిబంధన 18) జరిగింది.

భారత రాజ్యంగం పౌరులందరికి కల్పించిన రాజకీయ న్యాయం ఆధారంగా సార్వత్రిక వయోజన ఓటుహక్కు ద్వారా రాజ్యమైవస్త నిర్వాణ ప్రక్రియలో ప్రజలు ప్రత్యక్షంగా పాల్గొనడానికి అవకాశం కలిగింది. ఇది పౌరులలో రాజకీయ చైతన్యం పెరగడానికి కారణమవడమే కాకుండా ప్రజాస్వామ్య వికేంద్రీకరణకు ప్రేరణగా నిలిచింది. ప్రజాస్వామ్యం గ్రామీణ నిరుపేదలకు కూడా అందుథాటులో ఉండాలంటే స్తోనిక సంస్థల ఏర్పాటే ఏకైక పరిపూర్వ మార్గమన్న అభిప్రాయం దేవకవ్యాప్తంగా వెల్లడయ్యాది.

ଗ୍ରାମୀଣ ପ୍ରଜାନୀକଂ ସ୍ଵିରୁ ଭାଗଶ୍ଵରମ୍ୟୁଂତେ
ଅଭିଧିନ୍ଦିତ ଅନୁଭବିଂଚେନ୍ଦ୍ରକ ରୂପୋଂଦିନିଚିନ ଯ୍ୟବ୍ସେ
ପଞ୍ଚାୟତୀର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନିକ ନନ୍ଦଲୁ କେଂଢି, ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରଭତ୍ୱାଳ
ପୈ ପରିପାଳନା ଭାରାନ୍ତି ତଙ୍ଗିଚଦଂତୋ ପାଇଁ ପାଇନନ୍ତି
ପ୍ରଜଳକୁ ମୁରିଂତ ଚେରୁବ ଚେସ୍ତା ପ୍ରଜାଭାଗଶ୍ଵରମ୍ୟୁଂତେ
ସ୍ଥାନିକ ପ୍ରାଂତ ଅଭିଧିନ୍ଦିକି ବ୍ୟାଟିଲୁ ହେଯଦଂ
ଜରୁଗୁତୁଣ୍ଡି. ହୀନି ଦ୍ୟାରା ଭବିଷ୍ୟତ ଦେଶ ପ୍ରଜାନ୍ତାମ୍ବ୍ୟ
ରାଜକୀୟାଳକ ଅପରାମ୍ଭନ ଶିକ୍ଷଣ ଅଳଦଂତୋ ପାଇଁ
ସ୍ଥାନିକ ନାରୁକତ୍ତିଂ ବିଲୋପିତତିଂ କାହଦଂ ଜରୁଗୁତୁଣ୍ଡି.

సమ్మీత ప్రజాస్వామ్య రాజకీయ, ఆర్థిక అధికారాల ఆదివత్తున్ని తొలిగిస్తుందను సిద్ధాంతం ఆధారంగా అవ్యాప్తినిన స్థానిక సంస్థలు, గ్రామ స్వరాజ్యం ఏర్పాటుకు ప్రజాస్వామ్య వికేంద్రికరణ పనిచేసే వ్యవస్థ ఒక్క పంచాయతీరాజ్య వ్యవస్థ మాత్రమే. భారతదేశంలోని పంచాయతీ వ్యవస్థలో విధి ప్రతిబింబాలుగా నిలిచా యని చెప్పవచ్చు. ప్రజలకు దగ్గరగా ఉండడమే కాకుండా ప్రజల భాగస్వామ్యంతోపనిచేసే వ్యవస్థ ఒక పంచాయతీ ఒక్క ప్రాంతం కుటుంబానికి ఒక్క ప్రాంతం కేవుండో ఒక్క ప్రాంతం

ఆనేక రాజ్యంగ నిబంధనలను రూపొందించారు. రాజ్యంగం యొక్క మూలతత్వాన్ని ప్రతిభింబించే ప్రవేశికల్లో “భారత ప్రజలమైన మేము” అని పేరొన్నడం దార్శనా రాజ్యంగానికి మాలం ప్రజలని తెలుసున్నది.

భారతదేశాన్ని సర్వసూక్త, సామ్యవాద, లోకిక,
ప్రజాసాగ్రమిక, గణతంత్ర రాజ్యంగా పేర్కొనుడం,
పౌరులందరికి సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయాన్ని,
సమాన అవకాశాలను, స్వేచ్ఛను కల్పించేందుకు
ప్రభుత్వాలు పాటుపడతాయని ఆడేశా సూత్రాల అమలు
ద్వారా అణగారిన బదుగు, బలహీన వర్గాల సంక్లేషానికి
కృషి చేసాయని ఆర్థమవుతున్నది.

వయోజన ఓటింగ్ ద్వారా నీరీత కాలపరిమితిలో
ఎప్పికలు జిరిపి తద్వారా బాధ్యతయుతమైన గల
ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడమే ప్రజాస్వామ్యం.
మెజారీలీ సూత్రం అధారంగా కొనసాగే ప్రజాస్వామ్య
ప్రక్రియలో అన్ని వర్గాలకు జనాభా నిష్పత్తి ప్రాతిపదికన
ప్రాతిష్ఠాయ్యాన్ని కల్పించేందుకు గాను రాజ్యాగంలో
ప్రత్యేక నిబంధనలను ఏర్పాటు చేయడం జిగింది.
అంచేశవర్ణా ప్రాంతం అదిగి ఉపకారములు తేలి

అంతకుకుండా సామాజిక, ఆర్థిక తనమానతలు లన సమస్యాజని స్టోపించే సామ్యవాద తరహ ప్రభుత్వ ఏర్పాతులో భాగంగా పంచవర్ష ప్రణాళికల రూపకల్పన, సంక్లీమ, అభివృద్ధి వథకాల అమలులో ప్రధాన లభ్యారులుగా షైఫ్ట్‌వ్రౌల్డ్ కులాలు, షైఫ్ట్‌వ్రౌల్డ్ తెగలను గుర్తించడం జరుగుతున్నది.

**Dr. P. Harish,
Director
Perfect
Academy,
Hyderabad.**

